

VERGES I GOSSOS

David Fulton

Traducció de l'anglès: Eulàlia Salvat

Per començar, aquest és un treball que implica una gran quantitat de demandes a un públic, que ha estat triat i posat a prova al llarg de molts anys d'experiència teatral, o a un públic jove que assisteix a un festival de teatre per primera vegada. Certament, un festival de teatre com l'EntreCultures era el lloc idoni per mostrar un treball com aquest. El públic d'un festival està obert a tots els estils i tots els punts de vista que qüestionen algunes de les regles que normalment s'esperen d'una obra de teatre i la manera de comunicar-se amb el públic i de compartir amb ell una particular visió del món.

En el cas de *Verges i gossos*, d'Albert Roig, esdevé la qüestió essencial. Està intentant comunicar-se amb la seva sensibilitat interior sobre una terra fantàstica procedent de la seva creació com a poeta o està intentant forçar-nos a pensar sobre l'estat del món real que ens rodeja en totes les seves mundanes manifestacions?

Atès que l'obra situa el poeta actor a l'escenari i barreja dansa i música i fins i tot una peça escultòrica de gel d'un petit infant, hem de submergir-nos-hi per descobrir quina és la història que l'autor està intentant construir. Això, en definitiva, és el teatre, explicar una història. Quina és la història i de qui és? Cap a on hem de mirar per descobrir què ens està dient Roig? Hem de buscar només al text, en la interacció de la veu, la dansa, la música i les imatges, o hem de parar més atenció al nen de gel i al seu corprenedor missatge? Evidentment, aquesta escultura de gel que representa la mort en el part o la mort en la vida és l'única imatge que roman un cop cau el teló.

Ens hem de preguntar: és el text una història sobre nimfes i sàtirs amb vestit modern, o és un crit d'ajuda d'un nen petit, que ha sortit de la calidesa de la matriu de la mare i ha estat posat en un món fred i amarg, a qui mai van donar l'amor que sempre havia desitjat? Esdevé aquest treball també un prec desesperat de refugi i calidesa d'una ànima perduda, d'un nen que mai es va poder enfrontar al creixement perquè a fora el món era cruel i sever com un llac congelat cobert de grans blocs de gel?

El poeta autor Roig declara:

La primavera
és una màscara
Que amaga una calavera
L'ànima és la màscara
De ningú. Beu,
beu vi i canta,
trau-te sencera
la inútil màscara
de dir el que penses.

Verges i gossos, d'Albert Roig. Teatre Auditori Felip Pedrell, sala 2, 23 de novembre de 2006.
(Lessy)

Quan un autor és prou agosarat per exposar el seu text a la prova de posar-lo en escena ell mateix i no amagar-lo darrere la «màscara» d'un personatge teatral, tant pot vèncer totes les pors a què els actors són propensos quan surten a l'escenari com embarcar-se amb gosadia cap a un perillós viatge des del qual potser no hi ha retorn.

Aquest treball i l'èxit de públic i crítica que va aconseguir amb la seva obra anterior; *Salvatge cor*, confirmarien que té coses a dir, fins i tot quan adopta la màscara de l'obscuritat, no solament en el seu text, sinó també en les implicacions de l'estrany giny teatral, l'infant de gel que acaba dominant el centre de l'escenari. Això no vol dir que les imatges de Roig siguin totalment completes. Persisteix la idea que a *Verges i gossos* està treballant en una obra que encara s'està concebant i a la qual cal donar encara un naixement tenyit de sang. No estem suggerint que el nen de gel és una metàfora del qual Roig encara ha de desenvolupar a la matriu de la creació literària, però sí que s'ha arriscat massa portant aquest treball a l'escenari d'un festival en lloc de mesurar les profunditats de la seva experiència vital i aconseguir la millor manera per transmetre-ho a un públic ampli.

No totes les imatges poètiques de Roig són tan esgarrifoses com la del nen de gel, però moltes tenen el repicament d'allò que és diabòlic, tot i que puguin ser imatges perfectament comunes en qualsevol entorn rural.

Ara el sol corre com un pollastre decapitat,
com si fos viu encara.

El que és especialment meravellós en la poesia de Roig és el fet que, mentre de vegades llinda amb l'eròtica, d'altres ens condueix a allò que sembla descansar darrere el seu vers, una demanda de ser escoltat, fins i tot si el crit no ens duu del punt A al punt B, tal com esperaríem en un treball teatral convencional que clarament té la intenció d'explicar una història. Basant-nos en les notes del programa, el treball ens porta a un viatge a la muntanya de l'Helicó, habitat per verges i gossos, que es transforma en una platja del Brasil on les nimfes no defugen els sàtirs, sinó que hi romanen sumides en una vida que discorre entre el llibertinatge i el fàstic.

Mentre que aquest treball demana molt al públic, els textos poètics de Roig ofereixen alguns moments delicats que revelen una gran sensibilitat. Potser és així com es comunica millor:

A les mans tremoloses
que em parlaven:

La mà estesa del Vent
i aquella altra d'argent d'olivera,
cabells i llum sacsats pel vent.

A les mans del vell sol tremolen branques
d'aigües,
la blanca olor,
l'oblit.

De vegades el text voreja l'obscuritat, quan Roig vol crear una imatge convincent, i les seves línies poden ser tremendament clares: «Quan la mare va parir-me vam plorar, ploràvem les dues, la mare i jo, i volíem oblidar aquell cuc de sang llançat a una bossa de plàstic. Jo era un cuc tot brut de les seves entranyes i m'abraçava i em deia que mentre em paria, tancava els ulls i et veia a tu tota embenada, cosida, amb les benes encrostonades de sang morta. Eren les capes de pell de la vida que em naixia. Era jo, que naixia embenada.»

Amb un text com aquest, que situa l'escena al món del poeta, Anna Gras i Alba Pujol aporten una gran energia donant vida a tota la creació, fins i tot al naixement del nen de gel. La música de Krishoo Monthieux dona un ampli marge d'acció a la ballarina Laura Vilar per proporcionar un altre nivell d'imaginació unint tot aquest treball multifacètic que inclou poemes de W. B. Yeats i Manoel de Barros.